

Joel Alkitabı ve Laodikyalı Yedinci Gün Adventist Kilisesi - Sekiz Numara

Jeff Pippenger

2025-12-09

नम्बर आठ

Ni nde azigisha ubumenyi? Kandi ni nde azamenyesha inyigisho? Ni abaciwe ku mashereka, bakuwe ku mabere.

Amategeko agakurikire andi mategeko, amategeko akurikire andi mategeko; umurongo ukurikire undi murongo, umurongo ukurikire undi murongo; hano bikeya, na hariya bikeya; kuko azavugana n’ubu bwoko akoresheje iminwa isigagaza n’urundi rurimi. Abo ni bo yabwiye ati: Uku ni ko kuruhuka mushobora kuruhukirishamo abananiwe; kandi uku ni ko kugarurirwa intege; nyamara bo ntibashatse kumva.

Kasi neno la Bwana likawa kwao amri juu ya amri, amri juu ya amri; mstari juu ya mstari, mstari juu ya mstari; hapa kidogo, na pale kidogo; ili waende, na kuanguka kifudifudi nyuma, na kuvunjika, na kunaswa, na kutekwa.

Nuko muvwe ijambo rya Yehova, mwe bagabo b’abagayo, mutwara ubu bwoko buri i Yerusalemu. Kuko mwavuze muti: Twagiranye isezerano n’urupfu, kandi twagiranye ubwumvikane n’ikuzimu; igihe ikiboko cyuzuye amazi kirengana, ntikizatugeraho; kuko ibinyoma twabigize ubuhungiro bwacu, kandi twihishe muni y’ibinyoma. Ni cyo gituma Uwiteka Imana avuga atya ati: Dore, ndambika muri Siyoni ibuye ry’ishingiro, ibuye ryageragejwe, ibuye rikuru ryo ku mfuruka rifite igiciro cyinshi, urufatiro rukomeye; uwizera ntazahagarika umutima. Kandi urubanza nzarushyira ku rugero, no gukiranuka ku gipimisho; kandi urubura ruzatembagaza ubuhungiro bw’ibinyoma, n’amazi asandaze aho mwihishe. Kandi isezerano ryanyu n’urupfu rizakurwaho, n’ubwumvikane bwanyu n’ikuzimu ntibuzahama; igihe ikiboko cyuzuye amazi kizaba kirengana, ni bwo kizabamenagura. Yesaya 28:9–18.

Vakūlye ngwawa ā rīrūa Yerusalemu nī atongoria a kanitha wa Seventh-day Adventist wa Laodikia, arīa mīstari mīnini mbere Isaya aamenyithirie ta “arīa akorwo nī maheho ma Efraimu” na “ngūī ya kwīga.” Kū Pentekoste Petero nīaahonokirie arīa maarī magwīka atī ujumbe ūcio warī urī kūhunjwo nī andū arīa maheho. Ihinda rīa mbura ya mūthia rīrī na ūhoro wa ujumbe wa mbura ya mūthia wa ma na wa maheeni. Ujumbe uumīte kwa Mwathani hīndī ciothe wīhaga mīthemba īī ya arīa maramya, na mīthemba īyo yothe īnyuaga ndibei. Ujumbe mūtheru, kana ndibei mūtheru, nī ūrīa ukūrwo kuuma kanua ka atātīkīrīrī marīa matīgīrīt看wo na wīhokeku kūrī Joeli.

Khanyikelani, nina zidakwa, nikhale; nilile ngokubhonga, nonke nina baphuzi bewayini, ngenxa yewayini entsha; ngoba inqunyiwe emlonyeni wenu. Joweli 1:5.

Yoeli sura ya kwanza, wakulima waovu wa shamba la mizabibu, wanaowakilisha kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia, wanahukumiwa na kuadhibiwa kuhusiana na “divai mpya”

“kukatikwa” kutoka vinywani mwao. Mungu amekata au amezuia umwagiko wa Roho wa Mungu katika mvua ya masika ya mwisho, kama unavyowakilishwa na “sadaka za unga na za kinywaji,” kutoka kwa wale wakulima walevi waovu.

Nyama kyokulya n’ekyokunywa eby’okuwaayo bikuggiddwawo mu nnyumba ya Mukama; bakabona, abaweereza ba Mukama, bakungubaga. Ennimirowe ezikiridde, ensi ekungubaga; kubanga enjaano ezikiridde: omwenge omuggya gukazeewo, amafuta gaggwamu amaanyi. Muswale ennyo, mmwe abalimi; mukaabe nnyo, mmwe abalabirira emizabbibu, olw’enjaano n’olw’obulo; kubanga amakungula ag’omu nnimirowe gazikiridde. Omuzabbibu gukazeewo, n’omutiini guweddemu amaanyi; n’omukomamawanga, n’olukindu, era n’omuti gwa apo, weewaawo emiti gyonna egy’omu nnimirowe giwotose: kubanga essanyu liwotose okuva ku baana b’abantu. Mwesibe ebibukutu, mukungube, mmwe bakabona: mukaabe nnyo, mmwe abaweereza ku kyoto: mujje, mugalamire ekiro kyonna nga mwambadde ebibukutu, mmwe abaweereza ba Katonda wange: kubanga ekyokulya n’ekyokunywa eby’okuwaayo bikugiddwa mu nnyumba ya Katonda wammwe. Mutukuze okusiiba, muyite okukunjaana okutukuvu, mukunjaanye abakadde n’abo bonna abatuula mu nsi mu nnyumba ya Mukama Katonda wammwe, era mukaabirira Mukama nti, Woowe olw’olunaku! kubanga olunaku lwa Mukama lunaatera okutuuka, era lulijja ng’okuzikiriza okuva eri Omuyinza w’Ebintu Byonna. Emmere teggiddwawo mu maaso gaffe? weewaawo, essanyu n’okusanyuka tebiggiddwawo mu nnyumba ya Katonda waffe? Yoweeri 1:9–16.

Iesaya ya “abakorwa ba Efurayimu” nibamukira mu Yoweli, ibibakikije babyukiramo ni ubutumwa bw’imvura y’itumba—bugereranywa n’“umuvinyu mushya.” Bwimanywe ku bantu b’Imana batoranyijwe b’isezerano. “Ibigori” muri uwo murongo ni ijambo rusange risobanura intete, kandi Ijambo ry’Imana ni Umugati wo mu Ijuru, kandi muri uwo murongo, “ryarangiritse.”

“Divê nû” peyama rastiya heyî ye ku di 9/11 de hat. “Divê nû ziwa bûye” û “qut bûye,” çimkî “divê nû” tenê ji aliye wan kesan ve tê nasîn ku vedigerin rêyên “kevn” ên Yeremya, çimkî peyamek “nû” her dem bi peyama “kevn” re lihev tê. Gotina ku wekî “ziwa bûye” hatiye wergerandin, di Îbranî de maneya “şerm kirin” heye.

Abo “bakeba” ni kisomo kikuu cha Yoeli na manabii. Walevi wa Efraimu wanaona aibu kwa sababu ya ujumbe wao wa mvua ya masika ya mwisho wa bandia, ambao mara nyingi huitwa ujumbe wa “amani na salama.” Alama zile tatu za nafaka, divai mpya, na mafuta zinawakilisha ujumbe wa mvua ya masika ya mwisho. Mvua ya masika ya mwisho pia inawakilishwa kama kumwagwa kwa Roho Mtakatifu.

Lukut Iya Mupashi wa Mushilo kweba ukutobeleva pa membu, pa bulungami, na pa bupingushi, kabili mu luno lulondolwapo lwine. Icebo cakwa Lesa citobeleva pa membu, kabili cileimininwa na “ingano.” Ukuba na “vinyo ipya” kulelangisha abo abali na Mupashi wa Mushilo, uwimininwa na “imfula” kabili na “vinyo,” pantu fyonse fibili, “imfula” na “vinyo,” fyalingile ukulangishiwa bwino ng’amafunde nangu imbila.

Nansha nakwambila buhya; Cibafwainine imwe ukuti ndeya: pantu nga nshiya, Mukuya mutekenya takese kuli imwe; lelo nga ndeya, nkamutuma kuli imwe. Kabili ilyo akesa,

akasokolola isonde pa mulandu wa membu, na pa bulungami, na pa bupingushi: pa mulandu wa membu, pantu tabacetekele muli ine; pa bulungami, pantu ndeya kuli Tata, kabili tamukamonapo nakabili; pa bupingushi, pantu umutungulushi wa lino isonde napingulwa. Nacili ne fintu ifingi ifyakumweba, lelo tamwingafisenda nomba. Nomba ilyo akesa, Umupashi wa Cishinka, akamutungulula mu cishinka conse: pantu takalandaule pa bwa mwine; lelo conse ico akomfwa, eco akalandaule: kabili akamulanga ifili kulaba. Yohane 16:7–13.

Yoeli mwenye “nafaka” ni Neno la Mungu, linaloshuhudumu juu ya “dhambi.” “Haki” hudhihirishwa na wale ambao wameunganisha ubinadamu wao na uungu kupitia ujumbe wa ukweli wa sasa unaowakilishwa kama “divai” “mpya” (ya ukweli wa sasa) (ujumbe). “Mafuta” ni ishara ya “hukumu,” kwa maana “hukumu” hutegemea iwapo wale wanaohukumiwa wana “mafuta.” Nafaka, divai mpya, na mafuta ya Yoeli ni ushuhuda wa dhambi, haki, na hukumu. Vipengele vyote vya kazi ya Roho Mtakatifu kuhusiana na kumwagwa kwa mvua ya masika ya mwisho ndivyo vinavyounda kweli ambazo zinapaswa kuijaribu Adventismi ya Laodikia kuanzia 9/11 wakati Yoeli anapowaamuru, “Amkeni!”

Ishara eshatu za ujumbe wa mvua ya masika zinalingana na jumbe za malaika watatu wa Ufunuo kumi na nne, na “wakulima” wanapaswa “kuaibika” na “watunza-mizabibu” wanapaswa “kuomboleza.” Katika Yoeli watu wa Mungu hawapaswi kamwe kuaibika.

چیه و نام هوئی یراگدر مورپ یندزهی نم هک مو ،مادلئیرسئیی یتسار هوان هل نم هک نن ازده هوئی
2:27 لیئوی .ن بان رازمهش زیگرهه نم یل هگ و ؛هیی رت یکئس هک

Abalimi nabalondoloji besivini bahlazekile, bayakhala, ngoba umlayezo wemvula yangemuva ongowomgunyathi abawethulayo awunamandla okukhiqiza ukuphila esivinini abasinikwa ukuba basinakekele. Ubu-Adventist buyazi ngomphrofethikazi wabo ukuthi babebiziwe ukuba bagcwalise amava emvula yangemuva, kodwa izithelo zamasimu zibunile. Bahlazekile futhi bayakhala, ikakhulukazi “ngokolweni nangebali.” Umnikelo wezithelo zokuqala “webhali” ngosuku lokuvuka kukaKristu waqala inkathi yePentekoste, eyaphela ngePentekoste ngomnikelo wezithelo zokuqala “zokolweni” wePentekoste. Izidakwa zakwa-Efrayimi zihlazekile ngoba zisohlangothini olungafanele lwenkathi yePentekoste, ephindwa kusukela ku-9/11 kuze kube ngumthetho weSonto, ngesikhathi imvula yangemuva ina.

“Bangi mingi, kwa kipimo kikubwa, basulaka ve mvula ya ntete te. Basambaka ve mambote nyonso yina Nzambi me bikilaka bo mutindu yina. Badiembaka nde kima yina kele na kukonda ta fulusama na mvula ya nsuka. Ntangu nkayilu ya kuluta mvwama ya lemvo ta pesa, bo mekanisaka kufungula bantima na bo sambu na kuyamba yo. Bo kele na kusala foti ya nene mingi. Kisalu yina Nzambi me banda na ntima ya muntu na kupesaka yandi nsemo mpe mayele, fwete landa ntangu nyonso kukwenda na ntuala. Konso muntu fwete bakisa mfunu na yandi mosi. Ntima fwete katulama mvindu nyonso mpe sukulama sambu na kuvwanda ya Mpeve. Yo vandaka na nzila ya kutuba masumu mpe kuleka yo, na bisambu ya ngolo mpe na kukipesa na bo mosi na Nzambi, nde balongoki ya ntete kubongisaka sambu na kusopama ya Mpeve-Santu na Kilumbu ya Pantekoti. Kisalu mosi yina, kansi na kiteso ya kuluta nene, fwete salama bubu yayi. Na ntangu yina, kisadi ya bumuntu vandaka kaka na kusenga lusakumunu,

mpe kuingila Mfumu na kukokisa kisalu sambu na yandi. Ya kele Nzambi yina bandaka kisalu, mpe Yandi ta manisa kisalu na Yandi, na kukumisaka muntu ya kukoka na Yesu Klisto. Kansi lemvo yina me monisama na mvula ya ntete fwete zimbanama ve ata fioti. Kaka bantu yina kele na kuzinga landila nsemo yina bo kele na yo nde bata yamba nsemo ya kuluta nene. Kana beto kele ve konso kilumbu na kukwenda na ntwala na kumonikisaka bikalulu ya Buklisto ya kisalu, beto ta zaba ve bimoniseli ya Mpeve-Santu na mvula ya nsuka. Yo lenda vwanda na kubwa na bantima nyonso ya ke zingila beto, kansi beto ta bakisa yo ve to yamba yo ve.” Testimonies to Ministers, 506, 507.

Mu mimerere y’umurongo mushiki wacu White yita “igihe cya Pentekote,” “imvura y’umuhindo wa mbere” yari Kristo ahumekera abigishwa nyuma yo kumanuka avuye mu nama ye yo mu ijuru nyuma yo kuzuka kwe. “Imvura y’umuhindo wa nyuma” muri uyu mimerere yari Pentekote. Kuri alufa y’igihe cya Pentekote, udutonyanga duke twahumekiwe ku bigishwa, kandi kuri omega, abo bigishwa bari bahumekiwe bavuganaga indimi z’umuriro ku isi yose. Ukugaragara k’Umwuka Wera mu ntangiriro no ku iherezo. Ubumana bugeza Umwuka Wera ku bumuntu binyuze mu butumwa mu ntangiriro, kandi ubumana n’ubumuntu byahujwe, nk’uko bigaragazwa n’indimi (ubumuntu) n’umuriro (Ubumana), maze bigeza Umwuka Wera ku bumuntu binyuze mu butumwa ku iherezo. Ituro ry’umuganura wa sayiri mu ntangiriro rihura no kuzuka kwa Kristo, kandi imigati ibiri y’ingano y’ituro ry’umuganura wa Pentekote ihura na Pentekote.

A lêmbû nû ên xwarinê bûn tenê qurbaniyê ku tê de hêvîrtîrş hebû, ku nîşana gunehê ye. Ew nan hatibûn pijandin; bi vî awayî rakirina gunehê temsîl dikirin, lê di heman demê de rastiya ku ew du nanên hejandî, yên ku sed û çil û çar hezar kesan temsîl dikirin, mêr û jin bûn ku gunehkar bûn û ji wan gunehan bi Peyambera Peymanê ya di Malachî beşa sêyem de hatibûn paqijkirin, diparastin. Ji ber vê yekê, alphasê demsala Pentekostê Nanê Ezmanan temsîl dikir ku şagirtên xwe hîn dikir, û omegayê wê demsalê ew heman şagirt wek du nanên xwarinê hatibûn nîşankirin ku ber bi ezman ve hatibûn bilindkirin. Ji ber vê yekê, nîşana xwedatîyê û mirovatîyê ya zimanên agirê û bilindkirina qurbaniya hejandî, ya ku şagirtan di girtina peyamê bo cîhanê de tîpîfî dikir, bi hev re têne cemkirin da ku nas bikin ku sed û çil û çar hezar divê wek qurbaniyekê werin bilindkirin ku Îsa Mesîh bi temamî temsîl dike, û Îsa Mesîh jî temsîl dike ku ew Xwedatî ya bi mirovatîyê re hatiye yekgirtin guneh nake.

“Mvua ya kwanza” isipokelewe, huku ikitarajiwa kwamba “upungufu” wa “faida zote ambazo Mungu” “alitoa” pamoja na “mvua ya kwanza” “utafidiwa na mvua ya mwisho,” ni “kosa la kutisha.” Mvua ya kwanza ni “njia za kale” za Yereimia, zilizoainishwa kuwa ndizo njia ya kuenenda ndani yake katika 9/11. Hilo ni “kosa la kutisha,” na pia ni upotevu wenye nguvu unaowaongoza watu kufikiri kwamba wana ujumbe wa mvua ya mwisho uliojengwa juu ya mwamba, kisha baadaye kugundua kwamba ujumbe wao ulikuwa umejengwa juu ya mchanga.

Petro hakuaibika kueleza moja kwa moja ni nani aliyekuwa amelewa na ni nani ambaye hakuwa amelewa katika uwakilishaji wake wa wale mia moja arobaini na nne elfu katika kipindi cha mvua ya masika ya mwisho. Manabii wote hunena kuhusu siku za mwisho, na Yoeli anawatambua “walevi wa Efraimu” kuwa wanaamka na kukabiliwa na ushahidi ulio wazi kwamba fadhila ya kuwa watu ambao wangetangaza kilio kikuu cha malaika wa tatu chini ya uweza wa mvua ya

masika ya mwisho imeondolewa milele. Wale mia moja arobaini na nne elfu huendelezwa na kutiwa muhuri katika kipindi cha mvua ya masika ya mwisho tangu 9/11 hata kufikia sheria ya Jumapili. Hao ndio wamfuatao Mwanakondoo kila aendako.

Petro ku Pentekoste amewakilisha wale watu wanaotangaza ujumbe wa mvua ya mwisho, ambao anauweka msingi wake juu ya kitabu cha Yoeli. Wayahudi, ambao walikuwa wamepewa jukumu la kuadhimisha Pentekoste katika historia yao yote, walikuwa wakijulishwa na Petro kwamba Pentekoste ile ambayo Pentekoste zote zilizotangulia zilikuwa zikielekeza kwake sasa ilikuwa inatimizwa. Wayahudi, kama wale walevi wa Efraimu, walikuwa wamelewa sana kwa divai ya Babeli hata wakawashutumu Petro na wale kumi na mmoja kuwa wamelewa walipowasilisha ujumbe wa mvua ya mwisho katika muktadha wa kitabu cha Yoeli. Wale walevi wa Efraimu “wanapoamka” katika mstari wa tano wa sura ya kwanza ya Yoeli, wanakabiliwa na mchakato wa kupimwa wa mvua ya mwisho ambamo makundi mawili yanatokezwa. Katika mchakato huo wa kupimwa, kundi moja linatambua ujumbe wa mvua ya mwisho, na kundi lingine halitambui.

“Latter rain” kaatatu keno miik cha. Enebo roop achei chaan kuli bohor, chaan aroop-o arochikgrikanian ka·sachakgipa ka·saaniko aro an·chingni kosako ga·akgipa ka·sachakani chiatko aro rang·sikgipa chibo dakaniko ra·chakgiparangna. Jensalo an·ching seng·ani chipchip rangko chimmonggen, jensalo Isolni kakketgipa ka·sachakanirangko an·ching gamchatgen, jean an·chingko Uni kosako ka·dongchina namnikgipa ong·a, unon pilak ku·rachakanirang chu·sokatgen. ‘Maina a·ani an·tangni budko ra·baha gita, aro bari-o donggipa so·ani jinishrangko bilsiatataha gita; indaken Jihova Gitel Isol toromi ong·ani aro mitelrikaniko pilak jatrangni mikkango bilsiatataha.’ Isaiah 61:11. A·gilsak gimikko Isolni rasongchi gapatna nanggen.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 984.

“Okumanya” kitegeeza “okujjukira oba okuddamu okufuna okumanya,” kubanga obubaka bw’enkuba ey’oluvannyuma bumanyiddwa okuyitira mu byafaayo ebitukuvu eby’edda ebiraga ebyafaayo by’enkuba ey’oluvannyuma. Ebyafaayo bya Peetero ku Pentekoote byatekebwa munda mu nteekateeka y’ebyafaayo eyayanjulwa Yoweeri. Entegeka ya Yoweeri awamu n’okutuukirira kwa Peetero biwa obujulizi bubiri ku byafaayo by’Okukaaba okw’Ekiro ekya wakati okwa 1844. Obujulizi obwo busatu (n’obulala) bulina “okumanyibwa” ng’ebifaananyi by’ebyafaayo, entegeka, n’obubaka bw’enkuba ey’oluvannyuma.

Yesu Kristo alipowavuvia wanafunzi wake baada ya kupaa kisha akarudi, ilikuwa kama “matone machache” kabla ya umiminiko mkuu wa Pentekoste. Mwanzoni na mwishoni kulikuwapo udhihirisho wa Roho Mtakatifu akimiminwa. Matone yale machache kutoka kwa Kristo kwenda kwa wanafunzi Wake ni alfa ya kipindi cha Kipentekoste kinachomalizika kwa omega na kwa kumiminwa kwa ujumbe kutoka kwa wanafunzi kwenda kwa ulimwengu. Alfa huwekewa alama na sadaka ya malimbuko ya shayiri na huisha kwa sadaka ya malimbuko ya ngano. Mwanzo wa mvua ya masika ya mwisho uliwekewa alama na kuangushwa kwa majengo makubwa ya Jiji la New York tarehe 9/11. Hilo huashiria mwanzo wa historia inayoongoza kwenye sheria ya Jumapili. 9/11 huwakilishwa na sadaka ya malimbuko ya shayiri, na sheria ya Jumapili ni sadaka ya malimbuko ya ngano.

Ovafula vaEfraimu vakanguka nokumona uukwatya wouhamba wavo otau pumbiwa po kuvo, u pewe oshiwana shongeleka ohameno dhopafanele. Yoele okweeta po oudhigu wouhumbata womovafula mokuyoolola kutya omayambo “gokulya” nomayambo “gokunwa” oga tokolwa po meumbo lyaOmwene, nokutya “oviinyu vipe” ova tokolwa po momilungu davo. “Oviinyu vipe” mOshiheberi oiikulu ya kamwe ka nyanyukwa sha ka nyenyelelwa, ihe “oviinyu” ovamwafule va nu meverse eti tano oiikulu ya kamwe ka ningilwa. Omaludi mbali goviinyu, oga kwatelwa po ehalo lyedhigameno, nomomukalo gwaYoele, ehalo olyo etumwalaka lyodula yomakumagongo. Ovafula vaEfraimu ova li tungu ombombo ya ningilwa, nohavo “tokolwa po” ku “oviinyu vipe” vya nyenyelelwa sha ka nyenyelelwa. Omaludi mbali goviinyu oga kwatelwa po etumwalaka mbali odula yomakumagongo, novamwafule ova “tokolwa po” ketumwalaka ka yela. Eshiheberi shiikundanedha kutya “tokolwa po” osha shiwa meikalo lyondjokonona yondjokomutima yopaakulya oinamwenyo nokuhamba pokati komiitopolwa dhayo. Oku “tokolwa po” oku li oku taambudhwa po ngaashi aantu yondjokomutima yaKalunga.

Ekitabo kya Yoeri kiratanga abantu b’Imana bo mu minsi y’imperuka, gitangirira ku ba Millerite bazanyweho n’ingaruka zo gufungurwa kw’igitabo cya Daniyeli mu 1798, kigasozwa ku bantu ibihumbi ijana na mirongo ine na bine bazanyweho n’ingaruka zo gufungurwa kw’igitabo cya Daniyeli mu 1989. Mu ntangiriro, isukwa rya Mwuka Wera ryagereranyijwe n’igihe cyatangiriywe ku materaniro yo mu nkambi ya Exeter kigera ku gucika intege kwo ku wa 22 Ukwakira 1844. Ayo mateka yashohoje umugani w’abakobwa icumi bo muri Matayo makumyabiri na gatanu, uwo usubirwamo uko wakabaye kose mu mateka y’abo bantu ibihumbi ijana na mirongo ine na bine.

“Mathayo 25 ngani lya balumbu ba kumi di-dimikisa kabili bukomo bwa bandu ba Adventist.” Intanda Inene ya Nkondo, 393.

“Ndzi tala ku kombisiwa eka xifaniso xa vanhwanyana va khume, ntlhanu wa vona a va tlharihile, kutani ntlhanu va ri swiphukuphuku. Xifaniso lexi xi hetisekile, naswona xi ta tlhela xi hetiseka hi ku landza hinkwaxo hilaha xi nga tsariwa hakona, hikuva xi tirha hi ndlela yo hlawuleka eka nkarhi lowu, naswona, ku fana ni rungula ra ntsumi ya vunharhu, xi hetisekile naswona xi ta ya emahlweni xi va ntiyiso wa nkarhi wa sweswi ku fikela emakumu ka nkarhi.” Review and Herald, August 19, 1890.

“Buğot paam che na jaabi taabub, wonkewtaab, jeŋkeepaab, buma bintin kumkepteŋaan man nyin,—kum, kum. Aŋa biit bi pinyiŋaab ne boor icheek? Kuut aŋu ne boor icheek? Anin aat ko ne booruyaana ago kaakto ne kēēchi ng’olyo kuutoni, ‘Nyooruun, bo kiboontooch Kiptaiyat; wuuytoogu ne booruun Ine!’ Amaa meennyiin chebyoosie ne miit ne booruun mafuta ne mii ne boorye taariik chebo laambook, ago pcheenong’ ne booruun ko ng’aleek chebo ng’om, che kit ne boorye mafuta, ma bo mii ko kot ne boorchiin anya. Mafuta nito bo boontoonik chebo Kristoi. Ki boorye ng’om, ago ng’om ma bo mii ko kot ne boorchiin anya. Maan bo mii chi ne boorchiin ngalek nit ne boorchiin ng’oo ake. Kake tugul ne booruun boontoonik chebo ng’om ne bo mii ne boorchiin iyee, ng’om ne bo puuriit ak boorchiin saayiet age tugul chebo ng’omab kaat.” Bible Echo, May 4, 1896.

Kê “di êşa canê de ne da ku” “dinyayek ku di şerê de razaye” “şiyar bikin?” Yûel bersiva vê pirsê dide:

Kandi kyo kikaba, omuntu yenayena alikaamira eriinya Iya Mukama alirokoka: kubanga ku lusozi Sayuuni ne mu Yerusalemi mwe muliba obulokozi, nga Mukama bw'ayogedde, era ne mu balifikkawo Mukama baliyita. Yoeri 2:32.

Tukwendelea na mambo haya katika makala inayofuata.

“Fufumwingi wa muchana wa dituku dya dibinguka, babidi ba ku basalidi baŵa pa nzila ya kuya ku Emauso, muzhi mukese wa mayilo atanu na atatu kufuma ku Yelusalema. Basalidi aba kabaŵa ne kaaba ka kumanyika mu mudimu wa Kilisto, kadi baŵa bena kwitaba ne bukole munda mwa yeye. Baŵaka kwiza mu munene wa muzhi bua kulama Pasaka, ne baŵa basakamine bikole ku bidi byakenzekela matuku makeke aa. Baŵaka kumvwa mafuku a mu dinda a pa badi bakudimuna mubidi wa Kilisto mu lukita, ne kabidi lipoti Iya bakaji baakamona baanjelo ne baakakumana ne Yezu. Panu baŵa bakualukila ku nzubu yabu bua kutangila ne kusambila. Ne mawi, baŵakapeta lwendu lwabu lwa dilolo, badi baakula pa bidi byakenzeka mu diteta ne mu kulasa pa nkuruse. Katu kabena ne musangu nansha umwe baŵaka kulekela mutshima bu nunku. Kabayi ne ditekemena ne kabayi ne diitaba, baŵa bendela mu mundidimbi wa nkuruse.”

Bokwembere boso ya mobembo na bango, mopaya moko asanganaki na bango; kasi, lokola bazindaki mpenza na mawa mpe na kozanga elikya, batalaki ye na bokebi te. Bakobaki lisolo na bango, bazalaki kobimisa makanisi ya mitema na bango. Bazalaki komanyola na ntina ya mateya oyo Klisto apesaki, oyo emonanaki ete bakokaki kososola yango te. Wana bazalaki kolobela makambo oyo esalemaki, Yesu azalaki na mposa makasi ya kobondisa bango. Amonaki mawa na bango; asosolaki makanisi oyo ezalaki kotelemelana mpe kobulunganisa, oyo ezongisaki na makanisi na bango motuna oyo: Boni, Moto oyo andimaki ye moko kokitisama boye, akoki kozala Klisto? Mawa na bango ekokaki kopekisama te, mpe bazalaki kolela. Yesu ayebaki ete mitema na bango ekangamaki na Ye na bolingo, mpe azalaki na mposa makasi ya kopangusa mpinzoli na bango mpe kotondisa bango na esengo mpe na nsai. Kasi, esengelaki ete liboso apesa bango mateya oyo bakobosana yango ata mokolo moko te.

“Akawaambia, Ni mazungumzo gani haya mnayobadilishana ninyi kwa ninyi mnapotembea, nanyi mna huzuni?” Na mmoja wao, jina lake Kleopa, akamjibu, akasema, ‘Je, wewe peke yako ndiwe mgeni katika Yerusalemu, nawe hujajua mambo yaliyotukia humo siku hizi?’ Wakamsimulia habari ya kuvunjika moyo kwao kuhusu Bwana wao, ‘aliyekuwa nabii mwenye uwezo katika tendo na neno mbele za Mungu na watu wote,’ lakini, wakasema, ‘wakuu wa makuhani na watawala wetu walimtia mikononi mwao ahukumiwe afe, nao wamemsulibisha.’ Kwa mioyo iliyojaa uchungu wa kuvunjika moyo, na kwa midomo iliyotetemeka, wakaongeza, ‘Nasi tulitumaini ya kwamba ndiye atakayewakomboa Israeli; naam, na zaidi ya hayo yote, leo ni siku ya tatu tangu mambo hayo yalipotendeka.”

“Wakushangaza kwamba wanafunzi hawakuyakumbuka maneno ya Kristo, wala kutambua ya kwamba alikuwa ametabiri matukio yale yaliyokuwa yametukia! Hawakutambua kwamba sehemu ya mwisho ya ufunuo wake ingetimizwa kwa hakika ileile kama sehemu ya kwanza, ya kwamba siku ya tatu angefufuka tena. Hii ndiyo sehemu waliyopaswa kuikumbuka. Makuhani na wakuu hawakuisahau. Siku ile ‘iliyofuatia siku ya maandalio, wakuu wa makuhani na Mafarisayo wakakusanyika pamoja kwa Pilato, wakisema, Bwana, twakumbuka

ya kuwa yule mdanganyifu alisema, alipokuwa bado yu hai, Baada ya siku tatu nitafufuka tena.’ Mathayo 27:62, 63. Lakini wanafunzi hawakuyakumbuka maneno hayo.”

“Kisha akawaambia, Enyi wapumbavu, na wenye mioyo mizito kuamini yote waliyonena manabii; je! haikumpasa Kristo kuteswa mambo hayo, na kuingia katika utukufu wake?” Wanafunzi wakastaajabu huyu mgeni angeweza kuwa nani, hata apenyeze mpaka ndani ya nafsi zao kabisa, na kusema kwa bidii ya namna hiyo, kwa upole na huruma ya namna hiyo, na kwa tumaini la namna hiyo. Kwa mara ya kwanza tangu Kristo asalitiwe, wakaanza kujisikia kuwa na tumaini. Mara nyingi walimtazama mwenza kwa makini, na kudhani kwamba maneno yake yalikuwa hasa maneno ambayo Kristo angalinena. Wakajazwa na mshangao, na mioyo yao ikaanza kudunda kwa matarajio ya furaha.

“Kuanzia kwa Musa, Alfa yenyewe ya historia ya Biblia, Kristo alifafanua katika Maandiko yote mambo yaliyomhusu Yeye mwenyewe. Kama angalijitambulisha kwao kwanza, mioyo yao ingaliridhishwa. Katika ukamilifu wa furaha yao wasingalitamani chochote zaidi. Lakini ilikuwa lazima kwao kuelewa ushuhuda aliotolewa juu Yake na vielelezo na unabii wa Agano la Kale. Juu ya hayo imani yao ilipaswa kujengwa. Kristo hakufanya muujiza wowote ili kuwathibitishia, bali kazi Yake ya kwanza ilikuwa kuyafafanua Maandiko. Walikuwa wameutazama mauti Yake kama uharibifu wa matumaini yao yote. Sasa aliwaonyesha kutoka kwa manabii ya kwamba jambo hili ndilo lilikuwa ushahidi wenye nguvu zaidi kwa imani yao.

“Disciples asi kuvarutisa, Yesu wakaraidza kukosha kweTestamende Yekare sechapupu chomushando Wake. Vazhinji vanozviti maKristu zvino vanorasa Testamende Yekare, vachiti haichina zvainobatsira. Asi uku handiko kudzidzisa kwaKristu. Akaikoshesa zvikuru zvokuti pane imwe nguva akati, ‘Kana vasinganzwi Mozisi navaprofita, havangazonyengetedzwi kunyange munhu akamuka kuvakafa.’ Ruka 16:31.

“Ew dengê Mesîh e ku bi rêya bavên pêşîn û pêxemberan diaxive, ji rojên Adem heta dîmenên dawiyê yên demê. Xilasker di Peymana Kevin de bi heman astê zelal tê eşkere kirin wek di Peymana Nû de. Ew ronahiya ku ji boriya pêxemberî tê, jiyana Mesîh û hînkirinên Peymana Nû bi zelalbûn û bedewiyê derdixê holê. Mucîzeyên Mesîh delîlekê li ser xwedatiya wî ne; lê delîlek bihêztir ku ew Xilaskerê cîhanê ye, di berhevkirina pêxemberiyên Peymana Kevin bi dîroka Peymana Nû de tê dîtin.

“Upotofuula ubingi kufuma mu buprofeti, Kilisito apele abasambi Bakwe ukumanya ukwalondoka pa fyene ifyo ali no kuba mu buntunse. Ukutemwa kwabo ukwa kulolela Mesiya uwali no kusenda intebe Yakwe n’amaka ya bwami ukulingana n’ifyo abantu balefwaya kwali kwabapususha mu nsambu. Kwali no kungalabanya ukumfwa ukwalondoka pa kwikila Kwakwe ukufuma pa mulu sana ukufika pa nshi yakwe iyanshi iyapanshi sana iyo umuntu engakwata. Kilisito alefwaya ukuti amano y’abasambi Bakwe yabe ayasanguluka kandi ayacine mu fyonsi ifyalandwa. Balingile ukumfwa, nga fintu kwali ukutendeka, pa kikombe ca mapesho ico capangiwe kuli Wene. Abalangishe ukuti ulutampulo ulukalamba ulwa kutinya, ulo bali bataramona bwino, lwali ukucitika kwa cipangano icapangilwe ilyo umufula wa calo taulalengwa. Kilisito alingile ukufwa, nga fintu onse uwalufyanya n’amafunde alingile ukufwa nga akontamika mu membu. Fyonse ifi fyalingile ukuba; lelo te kuti fipwe mu kushindwa, kano mu bucine ubukalamba, ubwa muyayaya. Yesu abebele ukuti conse icingacitwa calingile

ukucitwa ukulenga isi lipusuke ku membu. Abakonka Bakwe balingile ukuba no bumi nga fintu Wene aikele, no kubomba nga fintu Wene abombele, mu kufwailisha ukwakosa, ukwapitilila, ukutaleka.”

“Wusa Mesîh ji şagirtên xwe re axivî, zihinên wan vekir da ku Nivîsarên Pîroz fam bikin. Şagirt westiyayî bûn, lê gotûbêj qut nebû. Peyvên jiyânê û piştrastiyê ji lêvên Xilaskarê dihatin xwarê. Lê dîsa jî çavên wan girtî bûn. Gava ku Ew ji hilweşîna Orşelîmê re ji wan re dibêjî, wan bi girîn li bajarê mehkûm nihêrî. Lê hê jî wan gelek piçûk gumana xwe li ser wê nedikir ku hevserê rêwîtiya wan kî bû. Wan nefikirî ku mijara gotûbêja wan li kêleka wan dimeşe; çimkî Mesîh bi xwe re wisa digot ku qey Ew kesekî din be. Wan wisa difikirîn ku Ew yek ji wan e ku di cejna mezin de amade bûye, û niha vedigere mala xwe. Ew li ser kevirên hêş bi heman qasî wan bi hişyari dimeşîya, û carinan bi wan re radiwestiya da ku hinekî bêhna xwe bidin. Wusa wan li ser rêya çiyayî pêşde çûn, dema ku Yekê ku zû bû cihê xwe li destê rastê yê Xwedê bigire, û ku dikaribû bibêje, ‘Hemû hêz li ezman û li ser rûyê erdê ji min re hatiye dayîn,’ li kêleka wan dimeşîya. Metta 28:18.”

Mu rugendo izuba ryari rirenze, kandi mbere y’uko abagenzi bagera aho bari buruhukire, abakozi bo mu mirima bari bamaze kuva ku mirimo yabo. Ubwo abigishwa bari hafi kwinjira mu rugo rwabo, uwo munyamahanga agaragara nk’ushaka gukomeza urugendo rwe. Ariko abigishwa bumvise bamukururwa. Ubugingo bwabo bwari bufitiwe inzara yo kumva ibindi byinshi bimuvuyemo. Baravuga bati: “Gumana natwe.” Ntiyabanje kugaragara nk’uwemeye ubwo butumire, ariko barabimwinginga, bavuga bati: “Ni nimugoroba, kandi umunsi ushigaje kure.” Kristo yemera uko kwinginga maze “yinjirana na bo kugira ngo agumane na bo.”

“Vangeli disciples kama batashindwa kusesitiza mwaliko wao, wasingalijua kwamba mwenda wao wa safari alikuwa Bwana aliyefufuka. Kristo halazimishi kamwe uwepo wake juu ya mtu ye yote. Hujishughulisha na wale wanaomhitaji. Kwa furaha ataingia katika nyumba iliyo ya unyenyekevu kabisa, na kuutia moyo moyo ulio wa hali ya chini kabisa. Lakini watu wakikosa kujali mno hata wasimfikirie Mgeni wa mbinguni, au wasimwombe akae nao, yeye hupita kwenda zake. Hivyo wengi hupata hasara kubwa. Hawamjui Kristo zaidi ya jinsi wale wanafunzi walivyomjua alipokuwa akitembea pamoja nao njiani.”

Mkate gwa jioni wa mkate, ulio rahisi, waandaliwa upesi. Wawekwa mbele ya mgeni, ambaye ameketi mahali pa mkuu wa meza. Sasa anyoosha mikono Yake ili kuibariki chakula. Wanafunzi warudi nyuma kwa mshangao. Mwendake wao anyoosha mikono Yake kwa namna ile ile kabisa aliyokuwa akiitumia Bwana wao. Watazama tena, na tazama, waona katika mikono Yake alama za misumari. Wote wawili wapaza sauti mara moja, Ni Bwana Yesu! Amefufuka katika wafu!

“Va teléka, vo va zika vo ni dié mu zulu, ye va sambila Yandi, kansi Yandi me zimbana na meso mawu. Va tala kisika yina vandaka kuzingama na Muntu mosi, yina nitu andi vandaka ntama mingi ve ya kulala na ntoni, ye va tuba mosi na yankaka nde: ‘Beti, ntima na beto vandaka ve kupela na kati na beto, ntangu Yandi vandaka kutuba na beto na nzila, mpe ntangu Yandi vandaka kuzibudila beto Masonuku?’”

“Lê bi vê mizgîniya mezin a ku divê ragihînin, ew nikarin rûnin û biaxivin. Westiya wan û birçîbûna wan çûne. Xwarina xwe bêdestûr dihêlin, û bi dilşadiyek tije, di cih de dîsa li ser heman rêya ku ji wê hatibûn dikevin, bi lezê diçin da ku vê mizgîniyê bidin şagirtên li bajêr. Di hin beşên rê de ewlekari tune ye, lê ew ji cihên asê derbas dibin, li ser kevirên nerm dişxulînin. Ew nabînin, ew nizanin ku di bin parastina Wî de ne, Yê ku bi wan re wê rêyê rê kiriye. Bi asa xwe ya sefera zîyaretê di dest de, ew pêşve diçin, û dixwazin zûtir biçin ji ya ku ew jûr dikin. Rêya xwe wînda dikin, lê dîsa dibînin. Carinan baz didin, carinan diqelşin, ew pêşve diçin, hevalê wan yê nehatî dîtî li kêleka wan li ser tevahiya rêyê nêzîk dimeşe.”

“Ótùú bú kùrú, ndí Ánwú nke Ezi Omume na-achákwasị ha. Obi ha na-awùli elu n’ọ̀nụ. Ha dị ka ndị nọ n’ụwa ọhụrụ. Kraịst bụ Onye Nzọpụta dị ndụ. Ha anaghịzi eruru újụ n’ihi Ya dịka onye nwurụ anwụ. Kraịst ebiliwo—ugboro ugboro ha na-ekwughachi ya. Nke a bụ ozi ha na-eburu ndị nọ n’iru újụ. Ha aghaghị ịkọrọ ha akụkọ dị ebube banyere ije ahụ gaa Emaus. Ha aghaghị ịkọ onye sonyere ha n’ụzọ. Ha na-eburu ozi kachasị ukwu e nyeworo ụwa, ozi oma nke akụkọ ọ̀nụ nke olileanya ezi-na-ụlọ mmadụ maka oge a na maka ebighị ebi dabeere na ya.”

The Desire of Ages, 795–801.